

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Kvædlinger eller Smaakvad

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Kvædlinger eller Smaakvad", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 393. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1815_251-txt-shoot-idm11303/facsimile.pdf (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

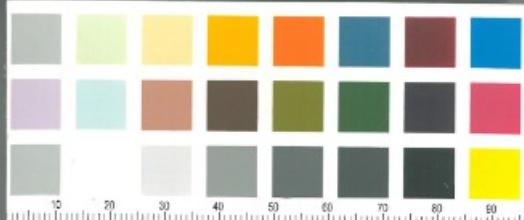
[Læs CC0-erklæringen](#)

393

saadan Seier er mere værh enh, si over udvortes Mod-
standere, hvis Angreb kun havde lidt at betyde, naar ikke
Synden i os gørte Forbund med dem. Imidlertid
kan min Glæde over dette Farvel si være fuld, forenlig,
hvad Gud givt min forrigte Ven, hvis ældre Dæl
jeg aldrig har mistændt, atter vøller mig Haand.

Karen Bjorns Minde.

Danmarks Daarter! vil du vind
Erligt Navn af Dannekvinde,
Vil du, at i Aar dit Navn
Til Velsignelse skal gange,
At din Graahsi som en Barn
Vogtes skal i Nordens Range,
At de Hys, saa favre, blaae
Blink, bluske skal derpaa,
Til et Degrn, at der i Muld
Groves ned det egte Guld,
Til et Legn at der forbates
I det sorte Holzenstrin
Dannefæ og Perle siim,

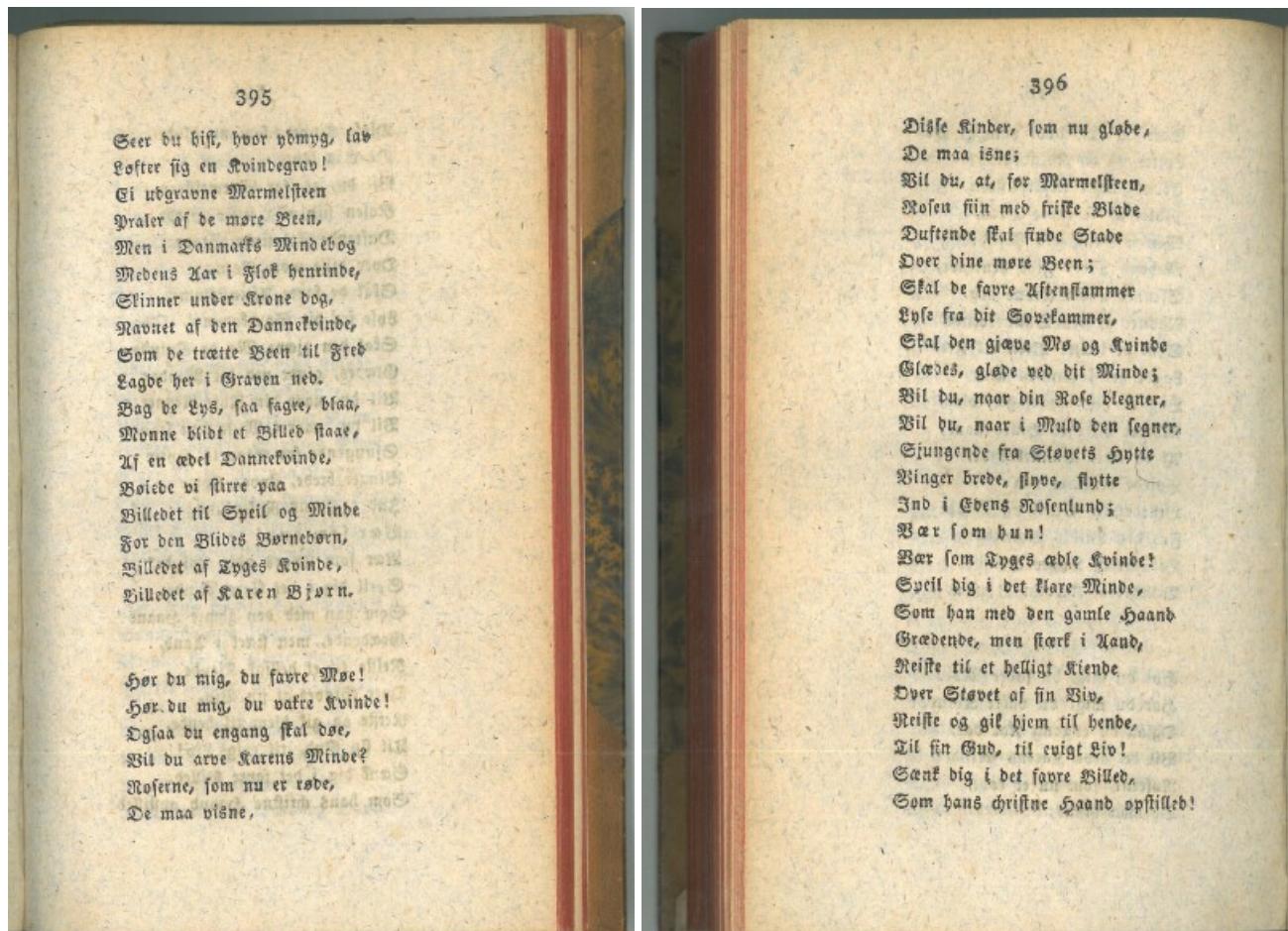

394

Som engang skal aabenbares,
Straale klart i Soleglands
Under evig Brudekrands;
Danmarks Daarter! hvis dit Die
Funkler, flyver mod det Hoie,
Staar du gebet, roft i Sind,
Triller Taaren sig paa Kind,
Løster Bormen sig og banker
Mod det Billed, mod de Tanker,
Sind og Hre da oplab
Lyttende, for Skaldens Kvad!

Vil du vinde
Erligt Navn af Dannekvinde,
Speil dig da i allen Stund,
Speil dig ret af Hjertens Grund!
Speil dig selv, ei dine Lader,
Dine Smykker, dine Plader!
Speil dig ret i Dognets Flauer,
Naar dig friste onde Baner!
Mærk det vel og see det grant:
Verdens Pragt og Prism er Kant!
Speil dig mest i Klare Winder,
Af de fromme Dannekvinder!

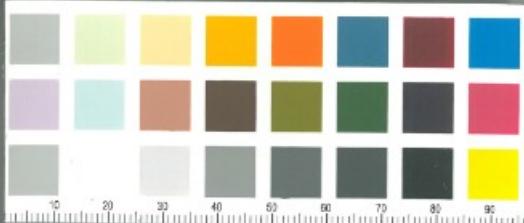
397

Prænt i Hjerle dybt dig ind
Hendes Asyn, Færd og Sind,
Hendes Korte, høie Taler:
Ren Gjenlyd af Choraler!
Sku den favre Blomsterklands
Hun sig bandt i Kirkehaven,
Gyldensmykkets ægte Glads,
Som ei salmede i Graven!

Hør! hun vil kun hede Kninde,
Kader haant om Borgerinde,
Hører du det? Værdoms Bram
Holder hun for Kvindens Skam,
Siger Hy til Alt paa Jorden,
Som vil staar mod Herrens Orden,
Siger Hy til det forvendte
Kvindemob og Regimenter!

Hør, hvor hærlig hun formener
Sønnerne med kloge Raab,
Barsler for de glatte Baner,
Bækker dem til mandig Daab!

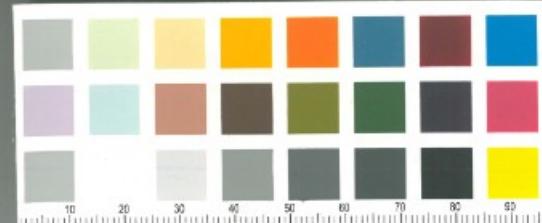
Se, hvor Døttrene saa blv
Vandre i den store By,
Vandre og i hujst rundt,
Kloge paa bæts Tær og Øynt!

398

Moder Arbegods Man hænder:
Wilde Blik og rappé Hænder.
Hører du, hvor hist det klinger
Sodt i sille Aftenstund?
Sjælene paa Vandens Vinger
Løftet sig fra Hjertegrund,
Vanden under Vingeslag
Sjunger om den klare Dag,
Som igennem Nattens Mørke
Bræder frem med hellig Storke,
Det er Tyges Dagligstue,
Hvor de Psalmer tone saa,
Det er Tyge Nothes Frue,
Som mod Døtter, store, smaa,
Sætter Tungen saa igang,
Sjunger paa sin Aftensang.

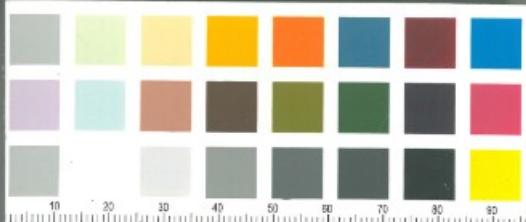
Seer du hist den gamle Bog!
Al, du hænder den vel neppe,
Chi som Lyset under Raag,
Mei, som Lyset under Skjære,
Er, Gud bedre det! den nu!
Seer du hist de slidte Bladet!
Der faldt mangen Taare ned,
Men Guds Ord fort Taarebade
Skænked Hjertet Trost og Fred.

399

Hører du, hvor højt det flammer
Helt i Karen's Sovelkammer,
Kig herind! og lyt! hun fræber
From i Hu, af Barnelæber
At berede Herren' Pris.
Hør, hvor stort paa Barnevæls
Son og Daatter mangefold
Sig befale Gud i Bold,
Bede: Gud din Engleskare
Fader og os Smaa bevare!
Ja, forlad os, Fader, milde!
Hvad vi gjorde som var ilde!
Hjælp os saa vi vorde fromme,
Saa vi i din Himmel komme,
Smile sedt i Engelsavn!
Hør du os i Jesu Navn!

Seer du hist den fromme Kvinde
Hvor hun sidder syg i Støel!
Straaler dog af Liets Soel
Hendes Asyn blidt bestinne.
Mebens Hjertet sig maa summe
Under Lideller i Lyon,
Milde Blik fra Diet strømme,
Tungen taler Trost og Bon.

400

Seer du hist, hvor bleg hun hrister!
Seer du hist hvor blidt hun smiler!
Ingen Son og Daatter hør
Staa den fromme Kvinde nær
I de sidste, tunge Dage;
Men, hør ejer! ingen Klage,
Nej, hør ejer!
See, hun samler sidste Krofster!
Mærk hvor livlig Hjertet banker
Bed de vise, Christne Tanker!
Hør! hun taler; lad de Kære
Borte fra min Smerte være!
Mine Horn i Dage haarde
En retfærdig Slægt skal vorde,
Dette Haab med christen Tro
Mig er nok til Hjertero.
Hør den Stemme, sagte, sad:
Gol min Arm; see, den er dod!
Seer hvor blidt hun Hoved helder
Som en Blomst i Aftenstund!
See! hun Doden overvalder,
Smiler i sit Engleblund!

Seer du Gubben graa nebknæle
Rølig ved de sorte Hjelle!

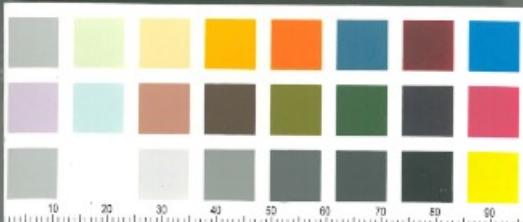

401

Seer du Bornene i Ring
Knele blege rundt omkring!
Gubben beder, Fløffen græder,
Over Englens Jordelæder.
Se! hør hvie de stande,
Legge Haand paa Karen's Pand
Græde, talke og velsigne
Hulke; hende vi vil ligne!
Hører du fra Tyges Mund
Karen's Ord i Dobens Stund:
Mine Born i Dage haarde
En retfærdig Slægt skal vorde!
Se! hun legger Hænder sammen
Sukker dybt og figer; Amen!
Tyges dybt af Blusel ned,
Over Herrens Mislundeb,
Taler; ses jeg gaaer, I Hjere!
Men med eder Gud skal være.

Tyges Sonner! Døtre! Born,
Billeder af Karen Bjørn!
Vist jeg ved, at eders Vaare
Vælle skal ved Skjaldens Sang,
Som hans egen triller haare,
Mens han Harpen slører til Klang.

Cc

402

Slaer til Klang og slaer til Minde
Om den fromme Dannevirke.
Verdens Hvirvel kan henvise
Strømmene kan os fordrive
Fra vor Gud og fra Hans Jane,
Brat og glat er Livets Bane;
Men nær Karen's henstribe,
Naar vi længles, naar vi lide,
Da skal i vojt Bryst oplives
Gromme Modres gode Sæd,
Under Vaare skal den trives
Som et Træ ved Bækens Bred.
Kjende I den Hjere Ros!

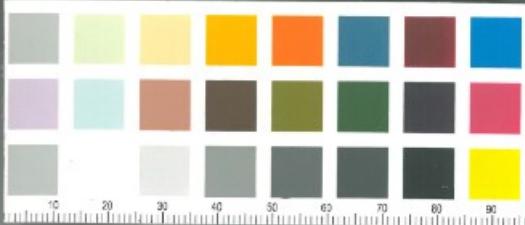
Det var eders Moders Trost,
Om I faldt i Verdens Hilfe,
Om I glemte Livets Kilde,
Om I føre vilde fra Christ,
Det kun selv I vide visst;
Jeg kun ved, at Høje, sterke,
Alle har I Tyges Mærke
Jeg kun ved at Mand og Kvinder
Boe sig ved Karen's Minde;
Vist kun ved jeg, hvad jeg saae;
Gen i Karen's Hjed at gaae,
Sikkerlig dog mange vide:
Søstre gaae ved hendes Side.

403

Ikun det endnu jeg veed:
Bil I sove hen i Fred,
Sove hen, som han og hun,
Smile godt i Dødens Stund,
Svæve lidt hvor godt de hunge
Herrnen Lov med løse Tunge;
En retsædig Slægt I være!
Blues! Giver Gud hans Wre!
Staaer i Thyes Tro og Sind
Trods hver Lidens Kostevind;
Brager ei det Lys, hvis Skin
Lyse, ledte Begge trygge
Gjennem Dødens Nattelykke,
Lyse, dem i Himlen ind;
Brager ei den Aftensang
Paa hvis Toner sig opsvang.
Deres Landet over Stovet!
Hører mig, I unge Kvinder!
I, som bære Karen's Navn!
Førdes saa, at eders Minder
Halde maa i hendes Havn!
Ever saa jeg bly og blide
Gange ved hinandens Side,
Ganger trostlig Haand i Haand!

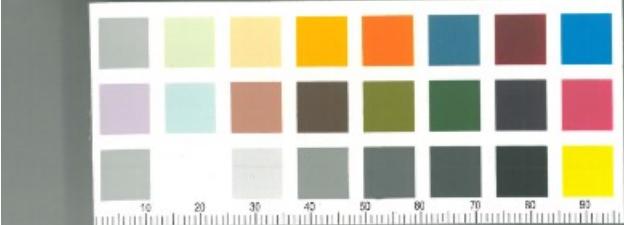
Gc 2

404

Bære Livets Lyst og Møde
Gud hengivne som den Døde!
Verdens Noe og Verdens Væld
Arlig tote Karen's Datter!
Føder hø de hjare Spæde
Til i Helgenhed at træde;
Lærr dem i Modersavn
Bon til Gud i Jesu Ravin
Da med Fred I skulle bygge
Under Herrns Wingeslykke;
Eders Born i Dannegårde
En retsædig Slægt skal vorde,
Eders Trost skal være Gud,
Fædres Gud med eder være,
Naar I gaaas af Verden ud,
Skal I gaae til eders Hjare,
Sørgende skal Born ønskele
Eders Liig i sorte Fjelle,
Naar de Unge vorde Gamle,
Gud dem skal til Jer forsamle.

Hør det, Kvinde, fra hvis Kammer
Brudefaklen vensig flammer,
Frugt din Gud! og lær de Små
For Guds Ansigt front at stage!

405

Vær dem med andegetig Stammen
Hænderne at lægge sammen
Vær dem til din Grelsers Pris,
Der hvor Fædrene opfører,
Der er Rum i Paradis
Til de Små som til de Storø!
Vær dem, at Guds Engleskare
Tager venlig paa dem vare,
At Guds Engle Fromhed ynde,
Flygte, sørge, naar de synde!
Vær dem i din Møbersavn
Bon til Gud i Jesu Navn!
Da skal du i Huset bo
Som en Barnemoder fro,
Da skal Gud din Hytte bygge,
I den Hære Bindeskygge,
Da engang dit Grøninde
Krandses skal af favre Linde,
Favre end den man saae
Højt paa Metas Grav af staae;
De om Grav sig skal forene,
Sænke dybt de stærke Grene,
Bladeraslen, Blomstersald
Zone skal som Kvab af Skjold
Spire skal fra Binderod
Blomster til en Dannebod.

406

Pigelil! du Hære Pige!
Du som huld gav mig din Kro,
Som paa Jord og i Guds Rige
Lyster med din Skjold at bo,
Visst jeg veed, din milde Taare
Bed min Sang nebrandt saa saare,
Visst jeg veed du har isinbe
Her at færdes, her at bo,
Sødt at slumre hen til Ro
Som en christen Dannedvinde;
Visst jeg veed, at mangengang,
Skal du staae ved Karen's Minde
Lytte til din Fredriks Sang
Om den fromme Dannedvinde,
Sukle dovt til Ham i Himlen
Om at mindes Ham i Brimlen,
Bedt framt om Krust og Raade
Til at vandre i Hans Frygt,
Til at lade Herren raabe,
Til i Ham at hvile trygt!

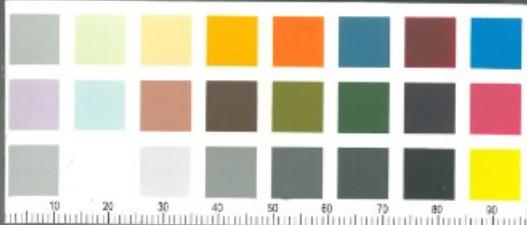
Pige! ej jeg tor forjette
Dine Trin skal vorde lette,
Steil er Stovets Himmelstige
Træng er Beien til Guds Rige;

407

Zil en Skjald du gav din Tro
Glad du hører Harpen tonez;
Men sej hist! hvor Tornen groe,
Vild der vorer op hans Krone!
Gi for Guld og Hergeskunst
Korer han en Lyvetunge.
Gi vancerer han sin Konst
Bud i Verdens Tact at sjunge;
Verdens Kranse han forsmaer
Zil dens Harm han Haepen slaer
Trodser den med Tro og Stave;
Pige! kan du bare glad
Verdens Spot og Daarker's Had?
Thi det er hans Festensgave.

Pigelil! dog bliv ei bange!
God fun fare Verdens Fred!
God dem spotte Skjaldens Sange
Som hans Aand og Kjærlighed!
Du dog ved, at dette Hjerte
Bløde kan ved Brodres Smerte,
Du dog ved, at det kan slaa
Kjærlig selv mod kolde Barne,
Du dog ved, at det kan slaa
Kjærlig høit i dine Arme;

408

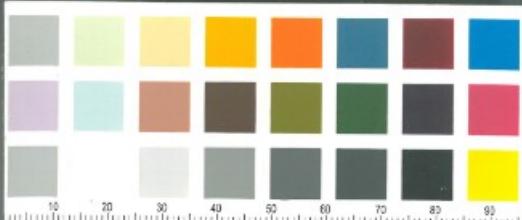
Du med mig det troer og veed
At der er en bedre Fred:
Herrens Fred, som kan bevare
Hjertet blidt i Nod og Fare,
Den Guds Fred som overgaae
Alt hvad Sjælen her forstaar,
Som kan storce Stovets Tunge
Zil i Nod og Dod at sjunge,
Pige! hvo vil da forsage?
Bort med Frygt og bort med Klage!
Under festligt Tungeslag
Skal vort Hjerte over Brimlen
Løste sig til Gud i Himlen
Signe høit vor Godsetsdag
Lov og Tak og evig Ere!
Det skal Sangens Omkvæd være,
Al vor Lys og al vor Gammel
I Guds Preis skal smelte sammen
Da skal Kogleren omsonst
Spogeler ved Drylekonst
Mane op i Fremtids Marke
Thi naar Hjertet toner Gud!
Balder Lys af Kilden ub,
Splitter Musmet med sin Storke,
Skerne de maa bortsare
Dinene, da maa sig fløre,

409

Bidne under glatte Vandet,
At hvor Spogelser de saae
Blinkende Guds Engle staae.

Ja, Elise! skal vi vandre
Gjennem Tornet med hverandre
Vi blandt dem dog vist skal finde
Mangen favn og fin Kjerminde,
Ja paa dem naar Vaaren kommer
Store, hvide Nøsenblommer
Roser til en Nøsenkrans;
Skal det storme, skal det bruse,
Vilkt omkring os mangengang,
Stundom skal det sagte luse,
Nøre Strengene til Klang;
Ja i mangen Aftensnde
Skal det aande paa min Streng
Den skal tone om de Ørde,
Medens du paa favn Eng,
Vader Haanden Blomster binde
Som en Krans til deres Minde;
Mens i Blomsterkanten ned
Vore milde Zaarer rinde,
Mens vi love høit den Freb,
Som er kun i Gud at finde.

410

Da for Tyges Dannedvinde,
Da til Karen Bjørns Minde
Blomsterne sig og skal bøie,
Strængen tone mod det høie,
Hvor hun med sin Tyge boer,
Hvor, naar Limeglasset vendes,
Vi vor Sang i Englechor
Evig blande skal med hendes.

Ja, naar Limeglasset vendes,
For ei meer at løbe ud
Vort Farvel det er som hendes,
Dhi vi reise hjem til Gud.

Da en Skjald skal og engang
Standse ved Elises Minde
Nøre Harpen høit til Klang
Hør den Christine Dannedvinde,
Sjunge rørt med Graad paa Kind,
Som jeg sang ved Katens Minde,
Røre dybt de fromme Sind,
Røre Vaaren ill at rinde.

